

**UCHWAŁA NR LXVII/423/2024
RADY GMINY LIPUSZ**

z dnia 22 kwietnia 2024 r.

w sprawie nadania nazw ulic w miejscowości Lipusz

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 40 ze zm.) w związku z art. 8 ust. 1a ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 320) Rada Gminy Lipusz uchwala co następuje:

§ 1. 1. Ulicy położonej w miejscowości Lipusz na nieruchomości oznaczonej numerami ewidencyjnymi 1517 i 244 (część), położonych w obrębie ewidencyjnym Lipusz, nadaje się nazwę „**Potulicka**”.

2. Usytuowanie ulicy ilustruje załącznik graficzny nr 2 do uchwały.

§ 2. 1. Ulicy położonej w miejscowości Lipusz na nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 1519, położonej w obrębie ewidencyjnym Lipusz, nadaje się nazwę „**rtm. Witolda Pileckiego**”.

2. Usytuowanie ulicy ilustruje załącznik graficzny nr 3 do uchwały.

§ 3. 1. Ulicy położonej w miejscowości Lipusz na nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 1545, położonej w obrębie ewidencyjnym Lipusz, nadaje się nazwę „**ks. pplk. Józefa Wryczy**”.

2. Usytuowanie ulicy ilustruje załącznik graficzny nr 4 do uchwały.

§ 4. 1. Ulicy położonej w miejscowości Lipusz na nieruchomości oznaczonej numerami ewidencyjnymi 118/6 (część), 118/26, położonych w obrębie ewidencyjnym Lipusz, nadaje się nazwę „**Gryfa Pomorskiego**”.

2. Usytuowanie ulicy ilustruje załącznik graficzny nr 5 do uchwały.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lipusz.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie po 14 dniach od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

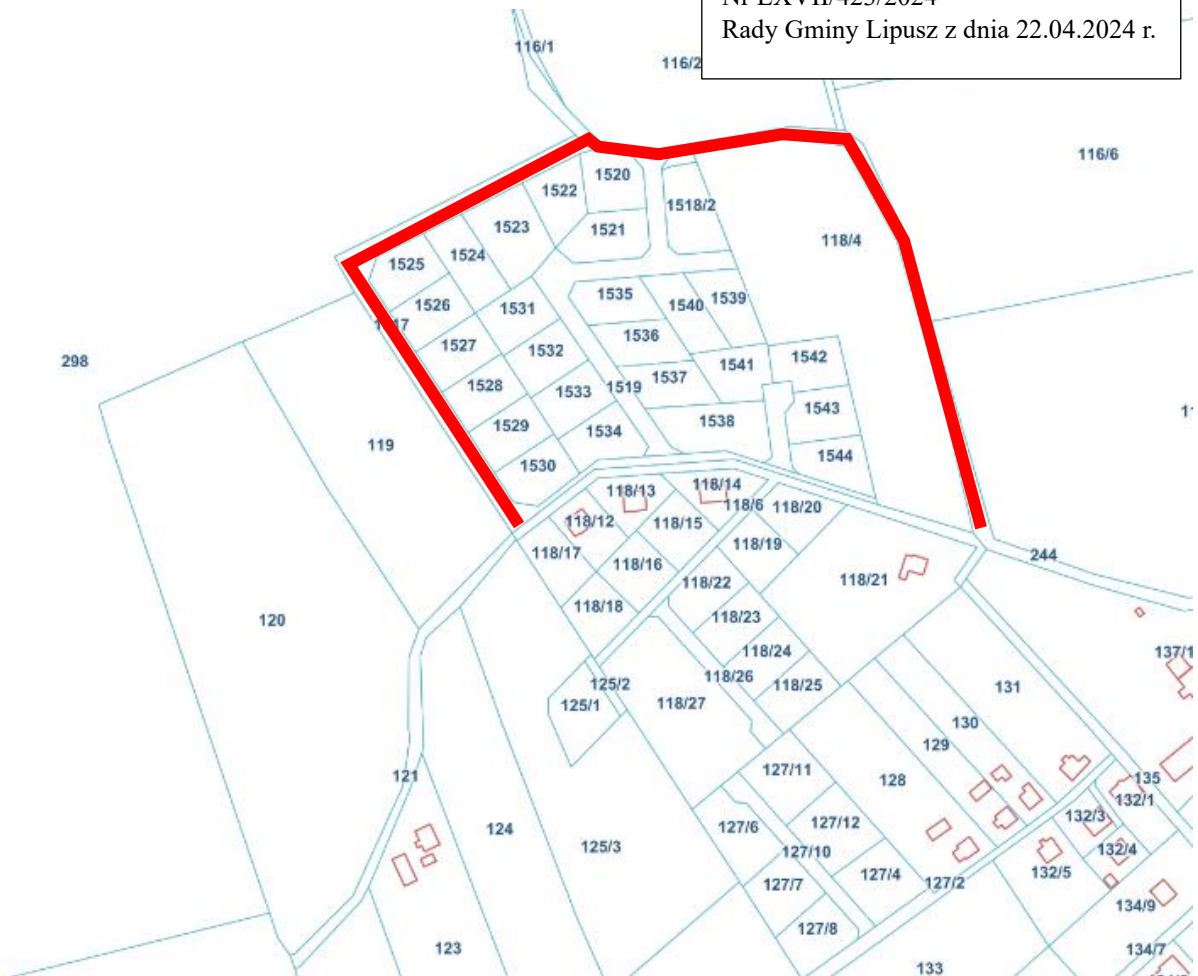
Przewodnicząca Rady Gminy

Bogumiła Mokwińska

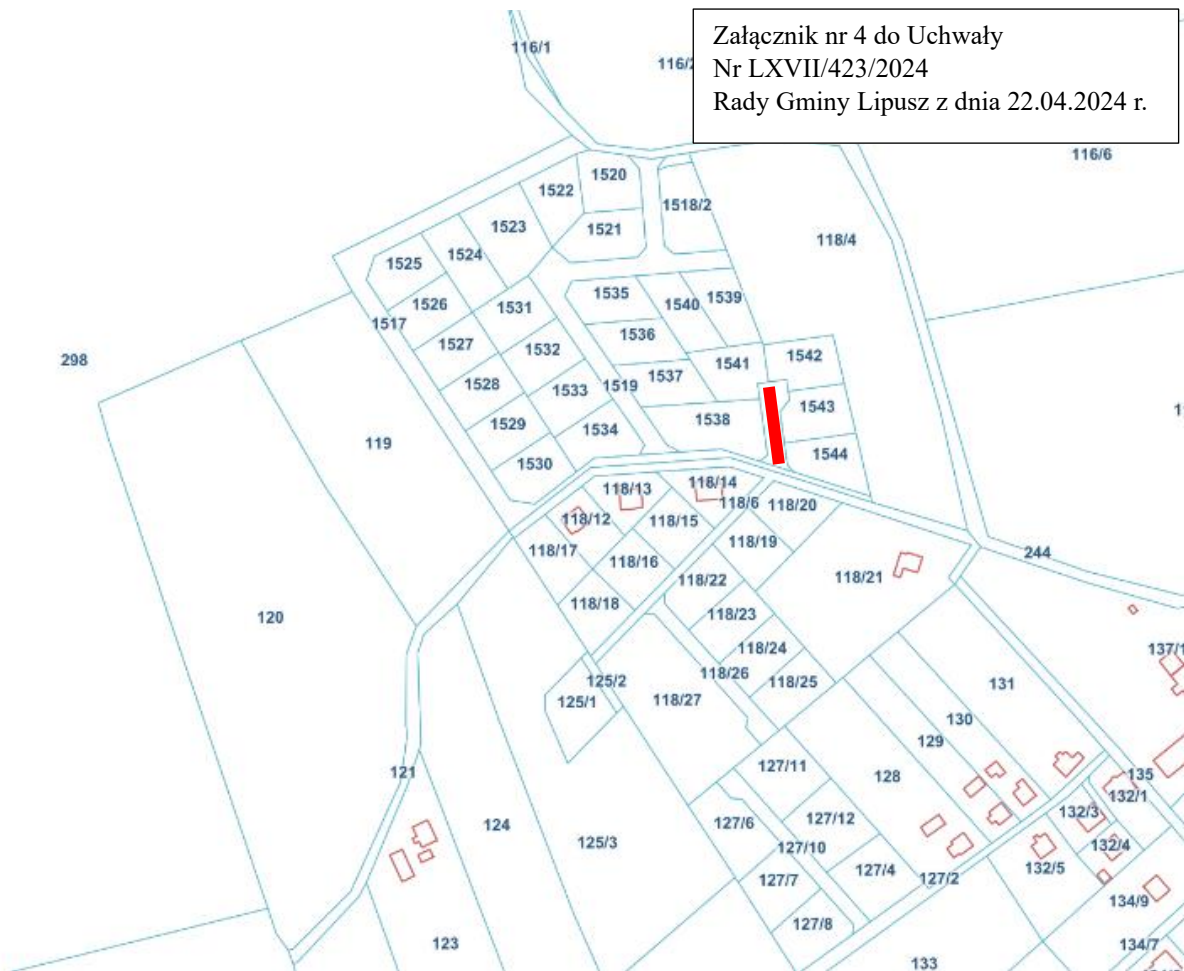
Załącznik nr 1 do Uchwały
Nr LXVII/423/2024
Rady Gminy Lipusz z dnia 22.04.2024 r.

Lp.	Numer działki	Nazwa ulicy	Nazwa miejscowości
1.	1517 i 244 (część)	Potulicka	Lipusz
2.	1519	rtm. Witolda Pileckiego	Lipusz
3.	1545	ks. ppłk. Józefa Wryczy	Lipusz
4.	118/6 (część) i 118/26	Gryfa Pomorskiego	Lipusz

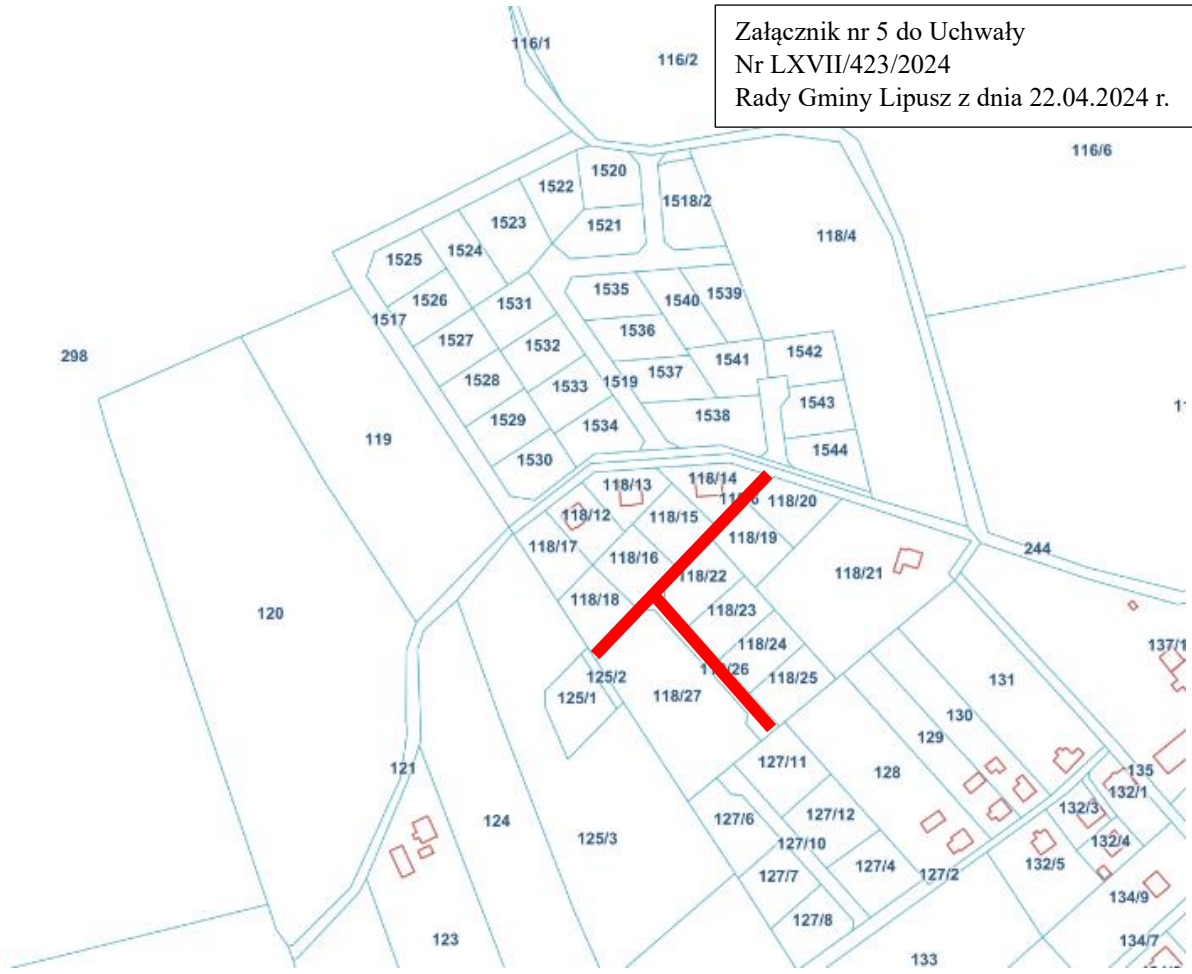
Załącznik nr 2 do Uchwały
Nr LXVII/423/2024
Rady Gminy Lipusz z dnia 22.04.2024 r.

Załącznik nr 4 do Uchwały
Nr LXVII/423/2024
Rady Gminy Lipusz z dnia 22.04.2024 r.

Załącznik nr 5 do Uchwały
Nr LXVII/423/2024
Rady Gminy Lipusz z dnia 22.04.2024 r.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1688) podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy, nazw ulic i placów będących drogami publicznymi lub nazw dróg wewnętrznych w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1688) należy do wyłącznej kompetencji rady gminy.

Nadanie nazwy ulicy, będącej przedmiotem niniejszej uchwały wiąże się z potrzebą zapewnienia prawidłowej i czytelnej numeracji porządkowej, położonych w jej sąsiedztwie nieruchomości, zgodnie z zasadami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 21 lipca 2021 roku w sprawie ewidencji miejscowości, ulic i adresów (Dz. U. z 2021 r. poz. 1368).

Obóz w **Potulicach** rozpoczął funkcjonowanie 1 lutego 1941 roku. Początkowo pełnił funkcję obozu przesiedleńczego, pozostając w gestii niemieckiej Centrali Przesiedleńczej. Z czasem przy pomocy osadzonych w Potulicach polskich więźniów rozbudowano infrastrukturę obozową, kładąc nacisk na poszerzenie funkcji gospodarczej. W trudnych warunkach obozowych, przy głodowych racjach żywnościowych więźniowie pracowali na rzecz okupanta. Znaczną grupę więźniów stanowiły dzieci, które również były poddane obowiązkowi pracy. Obóz, który był jednym z elementów niemieckiej polityki germanizacyjnej, funkcjonował do roku 1945. Wielu mieszkańców Gminy Lipusz było więźniami obozu w Potulicach. W centralnej części wsi znajduje się pomnik upamiętniający ich.

Pułkownik Witold Pilecki (ur. 13 maja 1901 r., Ołonec, zm. 25 maja 1948 r., Warszawa). Rotmistrz Kawalerii Wojska Polskiego, współzałożyciel Tajnej Armii Polskiej, żołnierz Armii Krajowej. Autor raportów o Holocauście, tzw. Raportów Pileckiego. Młody Pilecki od 1914 r. należał do zakazanego przez władze rosyjskie harcerstwa. W latach 1918-1921 służył w Wojsku Polskim, walczył podczas wojny z bolszewikami. W sierpniu 1939 r. został ponownie zmobilizowany. Podczas wojny obronnej we wrześniu 1939 r. był dowódcą plutonu w szwadronie kawalerii dywizyjnej 19 Dywizji Piechoty Armii Prusy, następnie 41 Dywizji Piechoty. Po rozwiązaniu swojego oddziału przeszedł do konspiracji. Przedostał się do Warszawy, gdzie współorganizował konspiracyjną organizację Tajna Armia Polska. W 1940 r. Pilecki sprowokował swoje aresztowanie w celu przedostania się do obozu koncentracyjnego Auschwitz i zdobycia informacji dotyczących traktowania więźniów przez Niemców. Współorganizował obozową organizację konspiracyjną. Opracował pierwsze sprawozdania o ludobójstwie w Auschwitz - tzw. Raporty Pileckiego. W nocy z 26 na 27 kwietnia 1943 r. Pilecki zdołał uciec z obozu. Brał udział w powstaniu warszawskim. W latach 1944-1945 przebywał w niemieckiej niewoli, po wyzwoleniu przydzielony do 2 Korpusu Polskiego we Włoszech. W 1945 r. powrócił do kraju. W 1947 r. aresztowany, torturowany przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa, oskarżony o kierowanie wywiadem na rzecz władz RP na uchodźstwie i w 1948 r. skazany na karę śmierci i stracony. W 2006 r. Witold Pilecki otrzymał Order Orła Białego, a w 2013 r. został pośmiertnie awansowany do stopnia pułkownika.

Ksiądz Józef Wrycza (1884–1961) był działaczem narodowym na Pomorzu. Angażował się w życie społeczne i kulturalne, nieustannie zabiegał o podtrzymywanie ducha polskości, z bronią w rękę wziął udział w batalii o przyłączenie Pomorza do Polski w 1920 r. Józef Wrycza pozostawał też aktywny w regionalnym ruchu kaszubskim: Towarzystwie Młodokaszubów. Szybko zyskał autorytet wśród Pomorzan i stał się liderem pomorskiego obozu narodowego. Postrzegany był jako symbol i wzorzec. W okresie międzywojennym został – początkowo w Wielu, następnie zaś na całym Pomorzu – liderem dużej organizacji kombatanckiej działającej pod nazwą Towarzystwo Powstańców i Wojaków. W czasie drugiej wojny był ukrywany przez swoich parafian. Gdy powstała na Pomorzu Tajna Organizacja Wojskowa „Gryf Kaszubski”, w lipcu 1941 r. przemianowana na „Gryfa Pomorskiego”, ks. Wrycza stanął na czele organizacji konspiracyjnej. Po wojnie był inwigilowany przez Urząd Bezpieczeństwa, a później przez Służbę Bezpieczeństwa. Do końca życia hołdował uniwersalnym wartościom, dawał przykład stałej dbałości o Niepodległą, głosił potrzebę budowania kraju wolnego, bezpiecznego, opartego na poczuciu wspólnoty.

Tajna Organizacja Wojskowa „Gryf Pomorski” to polska wojskowo-cywilna organizacja konspiracyjna, działająca na Pomorzu i w części Prus Wschodnich od połowy 1941 do końca marca 1945. Została utworzona 7 lipca 1941 r. podczas tajnego spotkania w Czarnej Dąbrowie koło Bytowa, w zabudowaniach miejscowego rolnika Bolesława Żmudy Trzebiatowskiego. Uczestniczyli w nim przedstawiciele 3 organizacji podziemnych: Tajnej Organizacji Wojskowej „Gryf Kaszubski” por. rez. Józefa Dambka ps. „Adam”, „Kil”, „Lech”, Wojskowej Organizacji Niepodległościowej ppłk. rez. księdza Józefa Wryczy ps. „Rawycz”, „Delta” oraz grupy braci Józefa Kulasa i Leona Kulasa ps. „Zawisza”.

Zgodnie z deklaracją ideową TOW „Gryf Pomorski” miała mieć charakter katolicki, ponadpartyjny i wojskowy. Jej celem była pomoc polskiej ludności Pomorza i przygotowanie wystąpienia zbrojnego w połączeniu z desantem polskich wojsk z Zachodu, przewidzianego na okres załamania się Rzeszy Niemieckiej. Deklarowano podporządkowanie się Polskiemu Rządowi na Uchodźstwie i Najwyższemu Wodzowi z zachowaniem jednak niezależności. Bezspornie była największą organizacją konspiracyjną na terenie Pomorza, w szczególności – Kaszub. Szacuje się, że TOW „Gryf Pomorski” liczyła od 5 do 8 tys. uczestników (w szczytowym momencie, czyli wiosną 1943 roku). Wywiadowcy „Gryfa” ściśle współpracowali z wywiadem Armii Krajowej. Mieli swój udział w rozpoznaniu tajnego poligonu, na którym Niemcy prowadzili badania nad rakietami V1 i V2. Organizowano – razem z Armią Krajową, przerzut ludzi do Szwecji przez Gdynię. Stale obserwowano znajdujące się na Pomorzu lotniska. TOW „Gryf Pomorski” przeprowadzał również akcje zbrojne. Najśłynniejsze z nich – to dwa ataki na lotniska – 7 czerwca 1943 roku w Rumi, 21 listopada 1943 roku – w Strzebielinie.

W świetle przytoczonych faktów historycznych nie ulega wątpliwości, iż powyższe zasługuje na upamiętnienie.

Ponadto stosownie do treści art. 8 ust. 1a ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 1688) podjęcie przez radę gminy uchwały w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej wymaga uzyskania pisemnej zgody właścicieli terenów, na których jest ona zlokalizowana. Właściciel jednej z przedmiotowych nieruchomości wyraził zgodę na nazwanie wskazanej działki stanowiącej drogę wewnętrzną proponując nazwę „ul. Gryfa Pomorskiego”.

Mając na względzie powyższe podjęcie przedmiotowej uchwały jest uzasadnione.

Przewodnicząca Rady Gminy

Bogumiła Mokwińska